

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 16. apríla 2013 v trestnej veci obvinenej **MUDr. J. L. a spol. pre trestný čin ublíženia na zdraví** podľa § 224 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Tr. zák.), o dovolaní, ktoré podala obvinená MUDr. L. H., zastúpená obhajcom JUDr. O. Š., advokátom v B., proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvinenej MUDr. L. H. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 21. júna 2010, sp. zn. 2T 243/2007, boli obvinení MUDr. J. L., CSc. a MUDr. L. H. uznaní za vinných z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák.,

MUDr. J. L., CSc. na tom skutkovom základe.

dňa 25. októbra 2003 v čase medzi 17.00 hod. až 17.50 hod. počas hospitalizácie pacienta MUDr. K. C. v Nemocnici s poliklinikou v B. ako ošetrojúci lekár slúžiaci na jednotke intenzívnej starostlivosti interného oddelenia Nemocnice s poliklinikou B. nevyšetril stav pacienta MUDr. K. C. pred jeho preložením na hemodialyzačné oddelenie a nevykonal zápis o stave pacienta pred prevezením, napriek tomu, že ako ošetrojúci lekár jednotky intenzívnej starostlivosti interného oddelenia bol prerušovane prítomný pri zavádzaní dialyzačného katétra lekármi oddelenia anestézie a intenzívnej medicíny a bolo mu známe, že išlo o problematické zavádzanie, pričom dôsledné sledovanie pacienta

po zavedení katétra mohlo viesť k odhaleniu vnútorného krvácania, následne nezamedzil preloženiu pacienta MUDr. K. C. na hemodialyzačné oddelenie, kde počas hemodialýzy došlo u MUDr. K. C. ku krvácaniu do pohrudničnej dutiny, rozvoju hemoragického šoku, k zástave dýchania a činnosti srdca a v čase o 19.18 hod. k smrti pacienta,

MUDr. L. H. na tom skutkovom základe, že

dňa 25. októbra 2003 asi o 18.00 hod. počas hospitalizácie MUDr. K. C. v Nemocnici s poliklinikou v B. zanedbala zdravotnú starostlivosť o pacienta tým, že napriek tomu, že zo zdravotnej dokumentácie pacienta MUDr. K. C. bolo zrejmé, že počas zavádzania dialyzačného katétra nastali pri jeho zavádzaní ťažkosti a pacient mal významný pokles krvného tlaku a klinické príznaky šoku – studený pot a bledosť, pri prijatí na hemodialyzačné stredisko ako slúžiaca lekárka na hemodialyzačnom stredisku rozhodla o začatí hemodialýzy a podaní heparínu, ktorý zamedzuje prirodzenému zrážaniu krvi, pričom s hemodialýzou mala počkať až do doby, kedy by sa vylúčilo krvácanie do pohrudničnej dutiny, nakoľko pacient mal príznaky šoku a ona mala počítať s možnými komplikáciami vzhľadom na ťažkosti pri zavádzaní katétra aj po vykonaní RTG pľúc a ďalšími možnými vyšetreniami ako poklopm, posluchom, vyšetrením krvného obrazu na počet bielych krviniek a opakovaným RTG pľúc, za ktoré zodpovedala, nevyvlúčila krvácanie, pričom pri liečení hyperkalémie mala použiť konzervatívny postup liečby podaním infúzie roztoku glukózy s inzulínom, alkalizovať vnútorné prostredie pacienta do času, kým sa nevyvlúči krvácanie, čo malo za následok, že u MUDr. K. C. došlo počas hemodialýzy ku krvácaniu do pohrudničnej dutiny, rozvoju hemoragického šoku, následne k zástave dýchania a činnosti srdca a v čase o 19.18 hod. k smrti pacienta.

Okresný súd im za to uložil podľa § 224 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 53 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., každému rovnako, peňažný trest vo výmere 3 000 (tritisíc) €. Podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. im bol, každému rovnako, ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bola poškodená O. C., nar. X., bytom P. s nárokom na náhradu škody odkázaná na občiansko-súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja obvinení. Krajský súd v Trenčíne uznesením z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, podľa § 319 Tr. por. odvolania obvinených MUDr. J. L., CSc. a MUDr. L. H. zamietol.

Obvinená MUDr. L. H., prostredníctvom svojho obhajcu, podala proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Prievidza z 21. júna 2010, sp. zn. 2T 243/2007, dovolanie vo svoj prospech. Dovolanie podala z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., teda, že v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo obvinenej na obhajobu, napadnuté súdne rozhodnutia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonom stanoveným spôsobom a sú založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 16 ods. 5 z. č. 277/1994 Z.z. a § 9 z. č. 382/2004 Z.z.). Uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, bol podľa jej názoru porušený zákon v ustanovení § 321 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 119 ods. 2 Tr. por. v neprospech obvinenej.

Obvinená namietala, že uznesením odvolacieho súdu došlo k porušeniu zákona, pretože po dôslednom preskúmaní veci mal odvolací súd v zmysle § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por. rozsudok okresného súdu zrušiť vo výroku o vine a treste a spod obžaloby ju oslobodiť.

V prvom bode dovolania obvinená namietala, že so zdravotnou dokumentáciou MUDr. C. bolo nakladané v rozpore so zákonom. Uviedla že v zdravotnej dokumentácii boli vykonané zmeny, a to prinajmenšom v rozsahu očíslovania strán tejto dokumentácie poškodenou O. C., k čomu mohlo dôjsť, podľa názoru obvinenej, z dôvodu vytvorenia dojmu úplnosti zdravotnej dokumentácie. Obvinená vyslovila pochybnosti ohľadom pravosti a úplnosti zdravotnej dokumentácie zosnulého, pričom v tejto súvislosti poznamenala, že pokladá za podstatnú chybu celého konania, že vyšetrovateľ ako ani súd na hlavnom pojednávaní nepodnikli žiadne kroky, ktorými by preukázali pravosť tejto dokumentácie. Skutočnosť, že so zdravotnou dokumentáciou MUDr. C. bolo nakladané nezákonným spôsobom, tento dôkaz bol získaný nezákonným spôsobom, vyústilo do nezákonnosti znaleckého posudku Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

V druhom bode dovolania obvinená namietala, že uznesenie o pribratí znalca Lekárskej fakulty UPJŠ do konania z 8. marca 2004 nebolo obvinenej a tiež jej obhajcovi doručené. V súvislosti s vypracovaním doplnku č. 1 k znaleckému posudku vyslovila obvinená názor, že vyšetrovateľ postupoval v rozpore s Trestným poriadkom. O vypracovaní doplnku posudku nerozhodol uznesením, o jeho vypracovaní neoboznámil obvinenú, čím konal v rozpore s ustanovením § 142 ods. 3 Tr. por.

V treťom bode dovolania obvinená namietala, že doplnok č. 1 k znaleckému posudku znaleckého ústavu UPJŠ v Košiciach, lekárskej fakulty, č. 4/2004 z 5. januára 2007 je nezákonný z dôvodu, že doplnok bol vypracovaný ústavom, ktorý nebol oprávnený vykonávať znaleckú činnosť, keďže nemal uhradené poistenie zodpovednosti za škodu, ktorá môže vzniknúť v súvislosti s výkonom činnosti. Taktiež je nezákonný aj výsluch znalca MUDr. J. F., PhD. na hlavnom pojednávaní 22. januára 2010.

Obvinená navrhla, aby najvyšší súd, ako súd dovolací, vyslovil rozsudkom porušenie zákona, zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, ako aj rozhodnutie Okresného súdu Prievidza z 21. júna 2010, sp. zn. 2T 243/2007, a aby vec prikázal Okresnému súdu Prievidza, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvinenej sa v zmysle § 376 Tr. por. vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry v Prievidzi (č.l. 671-672). Uviedla, že právo obvinenej na obhajobu v predmetnej trestnej veci porušené nebolo. Obvinená bola v každom štádiu trestného konania poučená o svojich právach a bolo jej plne umožnené tieto práva uplatniť, tieto aj patrične využívala, navrhovala vykonanie dôkazov vo svoj prospech, čo bolo orgánmi činnými v trestnom konaní akceptované a v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie boli vykonané aj dôkazy svedčiace v prospech obvinenej. Obvinená tiež využila možnosť zvoliť si obhajcu a tento ju aj v konaní zastupoval. Obvinenej nemohlo byť doručené uznesenie o pribratí znalca z 8. marca 2004, keďže trestné stíhanie bolo v čase jeho vydania realizované len vo veci a obvinená v tom štádiu trestného konania nebola ešte procesnou stranou, mala len postavenie svedka. Dôkazy, tvoriace podklad rozhodnutia súdu, boli vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie nie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. S argumentáciou okresného ako aj odvolacieho súdu použitou v odôvodnení rozhodnutí sa stotožnila. Navrhla preto dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

K dovolaniu obvinenej sa vyjadrila aj poškodená O. C., v ktorom popísala priebeh liečby svojho manžela od prvotných komplikácii počas jeho dovolenky až po osudný deň, kedy v nemocnici došlo k jeho úmrtiu. Okrem iného uviedla, že odmieta všetky obvinenia, že mala manipulovať so zdravotnou dokumentáciou svojho manžela. Zdravotná dokumentácia bola v deň úmrtia jej manžela v rukách MUDr. L. staršieho a MUDr. H. a bola spolu s telom nebohého doručená na pitvu do nemocnice v Martine, pričom pitva ukázala, že jej manžel zomrel na šok z masívneho krvácania po zákroku v bojnickej nemocnici. Uviedla, že ako laik si nedokáže predstaviť, akým spôsobom by sa dalo so zdravotnou dokumentáciou manipulovať. V poznámke okrem iného uviedla, že strany v zdravotnej dokumentácii svojho manžela očíslovala preto, aby sa nič nestratilo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia ustanovenia § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolanie umožňuje oprávneným osobám namietať zásadné porušenie procesnoprávných a hmotnoprávných ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Tr. por.

V zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. dovolanie už pri jeho podaní musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

V súvislosti s dovolacími námietkami obvinenej uvedenými v prvom bode dovolania najvyšší súd uvádza nasledovné:

- zdravotná dokumentácia zosnulého MUDr. C. sama o sebe nie je dôkazom, ale je v zmysle teórie trestného práva (keďže Trestný poriadok definíciu tohto pojmu neupravuje) prameňom dôkazu, resp. nositeľom dôkazu. Za dôkaz potom možno považovať až následné informácie získané zo zdravotnej dokumentácie,

- prvotné vydanie zdravotnej dokumentácie pre potreby trestného konania bolo realizované v súlade so zákonom o zdravotnej starostlivosti, keďže táto bola vydaná na základe uznesenia o pribratí znalca z 27. novembra 2003 (č.l. 210-213) znalcovi MUDr. M. G.,
- vyšetrovateľ prijal dokumentáciu od poškodenej O. C. ako vec dôležitú pre trestné konanie v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, pretože zdravotná dokumentácia sa nenachádzala v zdravotníckom zariadení, ale v rukách poškodenej.

V posudzovanom prípade bol postup vyšetrovateľa súladný so zákonom. Zdravotná dokumentácia bola potrebná pre účely trestného konania a slúžila ako podklad pre spracovanie znaleckého posudku. Znalecký posudok tiež netrpí vadou nezákonnosti, bol vypracovaný v súlade so zákonom, znaleckým ústavom ÚPJŠ v Košiciach, lekárskou fakultou, ktorý bol oprávnený na vypracovanie predmetného znaleckého posudku, keďže v čase jeho pribratia do trestného konania a vypracovania predmetného posudku bol účinný zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch a podľa ktorého nebolo podmienkou pre výkon znaleckej činnosti mať uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s výkonom tejto činnosti. Rovnako tak doplnok č. 1 k znaleckému posudku z 5. januára 2007 (č.l. 239-249) bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 382/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (konkrétne s § 9 tohto zákona), keďže ako vyplýva z vyjadrenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (č.l. 532) znalecký ústav ÚPJŠ v Košiciach, lekárska fakulta mal poistenie zodpovednosti za škodu uzatvorenú od 14. júla 2006 do 13. júla 2007. Teda v čase, kedy bol doplnok k posudku vypracovaný, mal znalecký ústav poistenie zodpovednosti za škodu uzatvorené, a teda mohol vykonávať znaleckú činnosť. Potom ani výsluch MUDr. J. F., PhD. na hlavnom pojednávaní 22. januára 2010 ako dôkazný prostriedok a z neho získaný dôkaz nebol získaný v rozpore so zákonom. Týmto dal najvyšší súd odpoveď aj na námietky obvinenej uvedené v bode III. dovolania.

Dovolací súd neakceptoval ani dovoláciu námietku obvinenej, že orgány činné v trestnom konaní a súd nezisťovali, či bola zdravotná dokumentácia kompletná, úplná a pôvodná. V posudzovanom prípade relevantná časť dokumentácie, týkajúca sa rozhodného obdobia, dôležitého pre trestné konanie k dispozícii bola. Treba tiež zdôrazniť, že znalci

vychádzali nielen zo zdravotnej dokumentácie, ale aj z výpovede obvinených (v tom čase ešte ako svedkov), svedkov ako aj z iných listinných dôkazov. Znalecké závery sú v podstate podporené, resp. držia sa v rovine výpovedí obvinených (teda tých skutočností, ktoré ohľadne kritického času uviedli vo svojich výpovediach ohľadne priebehu deja). Posudok neobsahuje žiadne iné informácie, ktoré by neboli spomenuli vo svojich výpovediach obvinení, resp. svedkovia. Námietka obvinenej, že poškodená O. C. zasiahla do zdravotnej dokumentácie tým, že očíslovala jednotlivé strany posudku, ešte nepreukazuje jej zlý úmysel, že by chcela manipulovať s dokumentáciou v neprospech ošetrojúcich lekárov. Je vierohodné a akceptovateľné tvrdenie poškodenej, že ako laik by ani nevedela na patričnej odbornej úrovni dokumentáciu pozmeniť, len chcela mať istotu, že sa z nej nič nestratí.

Najvyšší súd ako súd dovolací súhlasí so záverom krajského súdu, že nezistil žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by spochybňovali objektivnosť zdravotnej dokumentácie zosnulého MUDr. C..

Neobstojí ani námietka obvinenej uvedená v bode II. dovolania. V čase, keď bol trestného konania pribratý uznesením znalecký ústav UPJŠ, lekárska fakulta - 8. marca 2004 - za účelom vypracovania posudku, sa trestné konanie viedlo vo veci. MUDr. H., bolo vznesené obvinenie až 16. septembra 2004, okrem iného aj na základe záverov znaleckého dokazovania. Tvrdenie obvinenej, že vyšetrovateľ pribral znalecký ústav na vypracovanie dodatku k znaleckému posudku len neformálne, bez toho, aby ju o tom upovedomil, nemá oporu v spisovom materiáli. Zo spisu je zrejmé (č.l. 236-238), že vyšetrovateľ pribral znalecký ústav lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach uznesením z 15. augusta 2006 na vypracovanie doplnenia k znaleckému posudku č. 4/2004. Na č.l. 238 spisu sa nachádzajú doručky od obvinenej ako aj jej obhajcu, ktorá skutočnosť preukazuje, že uznesenie im bolo doručené. Právo obvinenej na obhajobu a spravodlivý proces bolo zachované.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je treba zdôrazniť, že tento dôvod dovolania je daný iba v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Nie je možné s poukazom na dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené.

Obvinená namietala skutočnosť, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa sú založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a to konkrétne § 16 ods. 5 zák. č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení účinnom do 31. decembra 2004 a § 9 zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd nezistil prítomnosť tohto dovolacieho dôvodu. Ako už bolo vyššie uvedené, vyšetrovateľ postupoval v súlade so zákonom, keď žiadal od poškodenej vydať vec dôležitú pre trestné konanie (zdravotnú dokumentáciu) a túto mohol žiadať od poškodenej, ktorá ju v tom čase mala v dispozícii, len na základe ustanovení Trestného poriadku a nie podľa zákona o zdravotnej starostlivosti, keďže sa zdravotná dokumentácia nenachádzala v zdravotníckom zariadení. Rovnako už najvyšší súd vyššie uviedol podmienky, za ktorých bol do trestného konania pribratý znalecký ústav ÚPJŠ v Košiciach, lekárska fakulta, na vypracovanie znaleckého posudku, pričom v danom prípade nedošlo k žiadnemu pochybeniu.

Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

V Bratislave 16. apríla 2013

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová